

היוונים ואנחנו

1. פעם, לפני שנים רבות..

התשובה הנכונה על כל שאלה שולחת אתכם למספר אחר, ורק התשובה הנכונה מובילה אתכם לכיוון הנכון. אחרי שקראתם את הטקסט, סמנו V בתוך התיבה: ☐ **שימו לב!** הקריאה היא חלק מהציון.. את העבודה אפשר להגיש רק אחרי 15 דקות. בפרשת נוח, כתובים שמות של חלק מהבנים והנכדים שלו:

וְאֵלֶּה תּוֹלְדֵת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם חָם וַיֻּלְּדוּ לָהֶם בָּנִים אַחֵר הַמִּבּוֹל: בְּנֵי יֶפֶת גִּמְרִי וּמִגֹּג וּמְדִי וַיֵּן וְתֹבֶל וּמִשְׁכָּן וְתִירָס: .. מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אֵיזֵי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֵתָם אִישׁ לְלִשְׁנֹו לְמִשְׁפָּחָתָם בְּגוֹיֵיהֶם: (בראשית פרק י, פסוקים א-ה).

☐ קראתי את הטקסט (-):

מיהו האבא של יֵן?

- שם (המשיכו למספר 9).
- חם (המשיכו למספר 15).
- יפת (המשיכו למספר 13).

2. טעות.

3. בזכות המעשה הטוב שלהם, נוח בירך אותם.

את יפת הוא בירך: יִפֶּתְ אֱלֹהִים לִיפֶת וַיִּשְׁפֹּן בְּאַהֲלֵי שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ: (בראשית ט, כז).

לברכה שהוא בירך את יפת יש כמה פירושים. בואו נלמד את פירושו של רש"י: אף על פי .. שבנה כּוֹרֶשׁ, שהיה מבני יפת בית המקדש השני, לא שרתה (=הייתה) בו שְׂכִינָה. והיכן שָׁרְתָה? במקדש ראשון שבנה שלמה שהיה מבני שם" (רש"י בראשית ט, כז).

☐ קראתי את הטקסט (-):

לפי רש"י, באיזה בית מקדש שרתה השכינה, בבית המקדש הראשון או בבית המקדש השני ומדוע?

- במקדש הראשון, בגלל שכורש, שהוא צאצא של שם, בנה אותו (המשיכו למספר 11).
- במקדש הראשון, בגלל שלמה, שהוא צאצא של שם, בנה אותו (המשיכו למספר 14).
- במקדש השני, בגלל שלמה, שהוא צאצא של שם, בנה אותו (המשיכו למספר 9).

4. חירם מצור הוא מקצוען בהכנת כלים מנחושת.

כשאנחנו ממשיכים לקרוא אנחנו מגלים שגם שלמה מכין כלים:

וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֶת כָּל הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית ה' אֶת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר
עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב: וְאֶת הַמְּנֹרֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמָאוֹל לִפְנֵי הַדְּבִיר
זָהָב סָגוֹר .. (מלכים א ז, מח - מט)

☐ קראתי את הטקסט (-):

הקיפו בעיגול את סוג החומר שממנו הכין שלמה את הכלים בבית המקדש, ואז
המשיכו למספר המנורות שעשה שלמה בבית המקדש. המספר הוא: _____

5. טעות.

6. יש לנו יחס מיוחד לבני יפת

מצד אחד, נוח מברך את יפת. מצד שני, לפי המדרש של חז"ל בבית המקדש השני
לא שרתה שכינה בגלל שבני יפת בנו אותו.

☐ קראתי את הטקסט (-):

של איזו מדינה הדגל הזה?

- א. אמריקה (המשיכו למספר 11).
- ב. מצרים (המשיכו למספר 2).
- ג. לבנון (המשיכו למספר 16).

7. נסו שנית

8. סיימתם!!

כל הכבוד על ההשקעה! המשך יבוא..

9. שגיאה.

10. דייקתם היטב במספר המנורות!

בבית המקדש ובחצר שלו היו כלים רבים. הכלים שבחצר המקדש היו עשויים
מנחושת, כמו הכיור והמזבח שעליו היו מקריבים קרבנות. לעומת זאת, הכלים
שבתוך בית המקדש (לחלק שבתוך בית המקדש קראו: 'היכל' ו'דביר') היו עשויים
מזהב, למשל המנורה והארון.

קראו את פירוש אברבנאל וענו על השאלה שאחריו:

ונראה ששלמה לא רצה שיעשה חירם כלים מהזהב המיוחד לךביר ולהיכל,
כי מפני קדושתו לא היה ראוי שיעשה על יד איש נָכַר (=לא יהודי).
(אברבנאל מלכים א ז).

☐ קראתי את הטקסט :-)

לפי אברבנאל, למה שלמה הכין את כלי הזהב בעצמו, ולא נתן לחירם לעשות אותם?

המשיכו למספר 12.

11. המשיכו למספר 2.

12. מה ההבדל בין נחושת לזהב?

שלמה המלך, כשבנה את בית המקדש, נעזר בחירם מלך צור בשביל הארזים לבניית בית המקדש, וגם באומן מצור שבנה את כלי הנחושת של בית המקדש. זאת אומרת מותר להיעזר בגויים טובים בשביל דברים חיצוניים.

לעומת זאת, את הכלים שנמצאים ממש בתוך בית המקדש, למשל המנורה, שעשויה מזהב טהור – שלמה עושה בעצמו.

בחנוכה, אנחנו לומדים על היוונים, שנכנסו לתוך בית המקדש ואז הם טימאו את כל השמנים.

לסיכום, אפשר להיעזר בחוכמה של היוונים בשביל דברים מסוימים, חיצוניים, אבל אסור שהם ישפיעו על הדברים הכי פנימיים והכי קדושים.

☐ קראתי את הטקסט :-)

המשיכו למספר 8.

13. נכון מאד. יון הוא הבן של יפת.

עוד דבר מעניין, שיעזור לנו בהמשך, הוא שכל הצאצאים של יפת גרים באיים בים. ועכשיו בואו ניזכר בסיפור קצר מפרשת נוח.

לאחר שנוח יצא מהתיבה הוא שתל כרם, הכין מהענבים יין, שתה ממנו, השתכר ונרדם באוהל שלו ללא בגדים. חם, הבן הקטן שלו, ראה אותו כך ולא כיסה אותו בשמיכה, אלא הלך לספר לאחיו.

שם ויפת הלכו אחורה אל האוהל, בלי להסתכל, וכיסו את אביהם בשמיכה מתוך כבוד. כשנח התעורר, הוא כעס על חם ובירך את שם ויפת.

☐ קראתי את הטקסט (-):

למה נוח בירך את שם ויפת?

המשיכו למספר 3.

14. המשיכו למספר 6.

15. טעות.

16. עץ הארז הוא הסמל של מדינת לבנון של היום

עץ הארז הוא עץ גבוה מאד שבעבר היו משתמשים בו לבנות בתים גדולים וחשובים, והוא גדל רק במדינת לבנון. ולכן הוא מופיע בסמל של הדגל שלהם.

בעבר, היו באזור של מדינת לבנון של היום כמה מדינות קטנות יותר. אחת מהן הייתה צור, שהייתה אי קטן, יחסית קרוב לחוף (זוכרים לאיזה אחד מהבנים של נוח קשורים האיים?..).

כששלמה המלך רצה לבנות את בית המקדש, הוא ביקש מהמלך של צור עצי ארזים בשביל לבנות אותו. כמו כן, הוא לקח מצור אומן מיוחד, כדי שיכין כלים לבית המקדש:

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת חִירָם מִצֹּר: בֶּן אִשָּׁה אֱלֻמָּנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ צֹרִי חָרָשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת הַחֲכֵמָה וְאֶת הַתְּבוּנָה וְאֶת הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בְּנֹחַשֶׁת וַיָּבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת כָּל מְלָאכָתוֹ: (מלכים א ז, יג - יד).

☐ קראתי את הטקסט (-):

מאיזה חומר עשויים הכלים שהכין חירם, האומן מצור?

א. כסף (המשיכו למספר 7).

ב. זהב (המשיכו למספר 11).

ג. נחושת (המשיכו למספר 4).